

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

1/35

Anvisning

VN/32627/2022
22.12.2022
Ersätter anvisning
VN/9190/2021-TEM-1

**ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS ANVISNING OM ERSÄTTNING TILL KOMMUNER
OCH VÄLFÄRDSOMRÅDEN FÖR KOSTNADER SOM UPPSTÅR VID TILLÄMPNING AV
LAGEN OM FRÄMJANDE AV INTEGRATION (1386/2010)**

Syftet med denna anvisning är att ge kommuner och välfärdsområden anvisningar om ansökan om ersättning för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration (1386/2010, nedan integrationslagen). Syftet är dessutom att vägleda närings-, trafik- och miljöcentralerna (nedan NTM-centraler) och NTM-centralernas och arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (nedan UF-center) i dess uppgifter i anknytning till ersättningar enligt integrationslagen.

Anvisningen gäller från och med den 1 januari 2023, men en del av anvisningens ändringar träder i kraft den 1 mars 2023. Den ersätter arbets- och näringsministeriets tidigare anvisning (VN/9190/2021-TEM-1) om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration (1386/2010).

Innehåll

1 Inledning	3
2 Allmänna förutsättningar för ansökan om och betalning av ersättningar	4
2.1 Ersättningar och finskt medborgarskap	5
2.2 Blanketter för ansökan om ersättning	6
2.3 Ersättningar och mervärdesskatt	8
2.4 Sekretessbelagt material	8
2.5 Tillsyn och granskning	8
2.6 Skyldighet att betala tillbaka ersättning och ändringssökande	9
2.7 Rätt att få information	9
3 Kalkylerad ersättning	11
3.1 Ersättningstid	12
3.2 Kalkylerad ersättning för barn som fötts i Finland	13
3.3 Ansökan om och utbetalning av kalkylerad ersättning	14
4.1 Ersättning för ordnande av inledande kartläggning	15
4.2 Ansökan om ersättning	17
5 Ersättningar som betalas enligt faktiska kostnader	18
5.1 Ersättning för kommunens eller välfärdsområdets kompletterande och förebyggande utkomststöd (46 §)	18
5.2 Ersättning för beredskap för mottagande (47 a §)	18
5.4 Stöd till barn och unga som bor i landet utan vårdnadshavare (49 §)	22
5.5 Ordnande av långvarig social- och hälsovård på grund av skada eller sjukdom (49 §)	25
5.6 Av särskilda skäl övriga kostnader som kommunen eller välfärdsområdet orsakats (49 §)	26
5.7 Beslut om specialkostnader och utbetalning	28
5.8 Ersättning för återflyttningsbidrag (47 § och 85 §)	29
6 Ersättning för kostnader för personer som kommer från det forna sovjetunionens territorium (51 §)	30
7 Ersättning för kostnader för personer som deltagit som frivilliga i kriget (52 §)	31
8 Ersättningar för offer för människohandel	31
8.1 Definition av offer för människohandel som omfattas av ersättningar och ersättningarna till kommuner eller välfärdsområden	31
8.2 Ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel (53 §)	32
8.3 Ansökan om och beviljande av ersättning	34
9 Anvisningens ikraftträdande	35

1 Inledning

Om statens ersättningar till kommuner och välfärdsområden föreskrivs i integrationslagen och statsrådets förordning om ersättning av statens medel för kommunens kostnader för främjande av integration (SRF 1393/2011). Integrationslagen ändrades genom lag 936/2022 från och med den 1 januari 2023 och genom lag 1083/2022 från och med den 1 mars 2023. Dessutom ändrades den ovannämnda förordningen genom statsrådets förordning 975/2022 från och med den 1 januari 2023.

Denna anvisning, som är daterad 22.12.2022, ersätter anvisning VN/9190/2021-TEM-1, som utfärdades den 1 april 2021. I denna anvisning beaktas de lagändringar som träder i kraft den 1 januari 2023 och 3 mars 2023. Dessa lagändringar beskrivs närmare nedan.

Anvisningen gäller från och med den 1 januari 2023, men en del av anvisningens ändringar träder i kraft den 1 mars 2023. Anvisningen gäller tills vidare.

Ersättningar betalas även till välfärdsområdena från och med den 1 januari 2023

Den 11.11.2022 godkände riksdagen lagen om ändring av lagen om främjande av integration (936/2022). Lagändringen träder i kraft den 1 januari 2023. I och med denna ändring kan utöver kommuner även välfärdsområden få ersättningar enligt integrationslagen. Det har inte skett några förändringar i nivån på ersättningarna enligt integrationslagen, men ersättningarna ska betalas till den instans där kostnaderna uppstår. Den kalkylerade ersättningen enligt integrationslagen ska betalas till kommunen och välfärdsområdet på det sätt som anges närmare i statsrådets förordning (1393/2011). Fördelningen av den kalkylerade ersättningen mellan kommunen och välfärdsområdet beskrivs närmare i motiveringspromemorian till förordningen.

Även personer som får tillfälligt skydd och som har fått en hemkommun från och med den 1 mars 2023 omfattas av ersättningarnas tillämpningsområde

Den 20.12.2022 godkände riksdagen lagen om ändring av lagen om främjande av integration (1083/2022). Lagändringen träder i kraft den 1 januari 2023. Genom den utökas personkretsen för ersättningar för de kostnader som avses i integrationslagen.

Från och med den 1 mars 2023 betalas kommuner och välfärdsområden de ersättningar som avses i integrationslagen även för personer som har beviljats uppehållstillstånd enligt 110 § i utlänningslagen (301/2004), d.v.s. på grund av tillfälligt skydd, och för vilka den första hemkommunen har registrerats i befolkningsdatasystemet. Detta innebär i praktiken att kommuner och välfärdsområden betalas ersättningar enligt integrationslagen för personer som får tillfälligt skydd och som har en hemkommun.

2 Allmänna förutsättningar för ansökan om och betalning av ersättningar

Kommuner och välfärdsområden ersätts inom ramarna för statsbudgeten för kostnaderna för de personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen.

Dessa personer har ett giltigt uppehållstillstånd enligt utlänningslagen i Finland.

Med de personer som avses i 2 § 2 mom. i integrationslagen avses personer som

- 1) får internationellt skydd enligt utlänningslagen,
- 2) efter att ha ansökt om internationellt skydd har beviljats uppehållstillstånd enligt 51, 52 eller 89 § i utlänningslagen,
- 3) på grundval av 93 § i utlänningslagen har tagits till Finland på särskilda humanitära grunder eller för uppfyllande av internationella förpliktelser,
- 4) har beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd enligt 52 a § 2 mom. eller 54 § 5 mom. i utlänningslagen eller
- 5) har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 110 § i utlänningslagen och uppfyller de villkor som föreskrivs i 4 § i lagen om hemkommun (201/1994) (fr.o.m. 1.3.2023).

Med den person som avses i 2 § 3 mom. i integrationslagen avses en familjemedlem eller annan anhörig till den person som avses i 2 mom., om familjebandet har funnits redan innan den som avses i 2 mom. kom till Finland.

Följande två villkor ska vara uppfyllda för att en kommun ska få ersättning för kostnader för personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen:

- 1) kommunen har gjort upp ett program för integrationsfrämjande enligt 32 § i integrationslagen eller enligt 26 § i landskapslagen om främjande av integration (Ålands författningssamling 2012/74) och
 - NTM-centralen stöder uppgörandet av programmen för integrationsfrämjande i kommunerna inom sitt verksamhetsområde och följer genomförandet av programmen.
 - Programmen för integrationsfrämjande kan vara gemensamma för flera kommuner (32 § i integrationslagen).
- 2) kommunen har med NTM-centralen ingått ett avtal om anvisande till kommun och främjande av integration enligt 41 § i integrationslagen.
 - Avtalet mellan kommunen och NTM-centralen ska vara i kraft för att kommunen ska kunna ansöka om och få ersättningar.
 - NTM-centralen kan inte ingå ett avtal med en samkommun, men samkommunen kan nämnas i avtalet om den tillhandahåller tjänster för kommunen. Ersättningar betalas även till enskilda kommuner.
 - Kommunen ska höra välfärdsområdet innan avtalet görs upp eller ses över.

I kommunen ska det tillhandahållas integrationsfrämjande tjänster under den tid programmet för integrationsfrämjande och/eller avtalet uppdateras, om kommunen ansöker om ersättning under denna tid.

För att en kommun ska betalas kalkylerad ersättning för anordnande av inledande kartläggning (50 § i integrationslagen) krävs dock inte att kommunen har ingått ett avtal med NTM-centralen om anvisande till kommun och främjande av integration och inte heller att kommunen har gjort upp ett program för integrationsfrämjande. För att ett välfärdsområde ska få ersättningar krävs inte heller ovannämnda avtal eller program.

För vissa ersättningar till kommuner eller välfärdsområden krävs dessutom ett beslut av NTM-centralen. Detta beskrivs närmare nedan i avsnitt 5.7.

Kommunen och välfärdsområdet ska ansöka om ersättningarna enligt integrationslagen hos UF-centret inom två år från det att det kalenderår gått ut under vilket den verksamhet för vilken ersättning söks har ägt rum. Kommuner eller när det gäller ersättningar för specialkostnader för social- och hälsovård även samkommuner kan ännu 2023 och 2024 ansöka om ersättningar för kostnader som de haft före utgången av 2022, och som framöver välfärdsområdena ska få ersättning för.

UF-centret kan betala ersättningar för kostnader för familjegrupper och enheter för stödboende i förskott på basis av NTM-centralens beslut, och välfärdsområdet behöver inte ansöka om dem separat. Ersättningar som betalats i förskott beaktas som en del av de totala kostnaderna för ersättningar.

De kalkylerade ersättningarna betalar UF-centret i regel automatiskt utan ansökan, med undantag av ersättningarna för de personer som avses i 2 § 2 eller 3 mom. och som är offer för människohandel eller deras familjemedlemmar.

NTM-centralen och UF-centret ska för egen del försäkra sig om att villkoren för att få och betala ersättning uppfylls. UF-centret kan bestämma att kommunen eller välfärdsområdet helt eller delvis ska betala tillbaka den ersättning som staten betalat, om felaktiga eller vilseledande uppgifter har getts för betalningen av ersättning eller om det i övrigt framgår att ersättningen har betalats utan grund. UF-centret ska besluta om återbetalning av en ersättning som utan grund betalats till en kommun senast det femte kalenderåret efter utgången av det verksamhetsår för vilket ersättningen betalats.

Det som anges i denna anvisning om välfärdsområdet tillämpas också på Helsingfors stad (social- och hälsovården).

2.1 Ersättningar och finskt medborgarskap

Kommunen eller välfärdsområdet får ingen ersättning för kostnader, om den som omfattats av ersättningarna är finsk medborgare. Detta gäller dock inte personer som är offer för människohandel. På grund av sin ställning har ett offer för människohandel inte nödvändigtvis

kunnat ta del av integrationsfrämjande tjänster i det inledande skedet av invandringen. Offret kan också vara en infödd finsk medborgare. Ersättningarna enligt integrationslagen kan betalas för hälso- och socialvårdstjänster som ordnas på grund av specialbehov till följd av en persons ställning som offer för människohandel, för tolkning, för skyddet av personens säkerhet och andra åtgärder och för tjänster som ordnas på grund av specialbehov i anslutning till personens ställning som offer. Kommunen och välfärdsområdet ska bedöma om dessa tjänster med tanke på personens situation är lämpliga medel för att tillgodose personens servicebehov, och utifrån bedömningen ska de ansöka om ersättningar med stöd av integrationslagen, om tjänsterna inte redan finansieras på grundval av någon annan lagstiftning.

Betalningen av kalkylerade ersättningar som betalas ut automatiskt upphör i slutet av den månad då personen får medborgarskap. En person som fått medborgarskap omfattas inte längre av de ersättningar som betalas ut automatiskt.

Om ett barn som har internationellt skydd får finskt medborgarskap för att det är fött i Finland eller på någon annan grund, kan kommunen eller välfärdsområdet inte för personen i fråga ansöka om de ersättningar som avses i 6 kap. i integrationslagen hos UF-centret.

Vid behov fastställer Migrationsverket medborgarskapet för ett barn som fötts i Finland. I regel får ett barn föräldrarnas medborgarskap, men barn som föds i Finland till föräldrar utan medborgarskap får finskt medborgarskap på basis av födelseplatsen. Territorialprincipen har tillämpats när föräldrarna har haft följande medborgarskap: Chile, Myanmar (föräldrarna flyktingstatus), Jordanien (modern jordanskt medborgarskap, faderns medborgarskap okänt), Folkrepubliken Kina (modern kinesiskt medborgarskap och fadern okänd), Somalia (modern somaliskt medborgarskap och fadern okänd), Sri Lanka (föräldrarna flyktingstatus) och Syrien (modern Syrien, fadern utan medborgarskap)

Situationen i fråga om tillämpningen av territorialprincipen förändras när det i Finland föds barn som inte får sina föräldrars medborgarskap eller när staterna ändrar sin lagstiftning eller tillämpningspraxis gällande medborgarskap. Praxisen i fråga om tillämpningen av territorialprincipen har ändrats även på grundval av beslut i högsta förvaltningsdomstolen.

2.2 Blanketter för ansökan om ersättning

Om ersättning för specialkostnader (49 § i integrationslagen) har det före utgången av 2022 ingåtts avtal mellan kommunen och NTM-centralen. Avtalen ska inte förnyas eller uppdateras efter ingången av 2023, utan framöver ska NTM-centralerna fatta beslut om eventuella ändringsbehov. NTM-centralerna ska fatta beslut även om de nya ersättningarna enligt 49 § och 47 a § (beredskap att ta emot personer). Kommunen eller välfärdsområdet ansöker om ett beslut av NTM-centralen med den blankett som är avsedd för ändamålet.

När det gäller uppgifter som övergår från kommunen till välfärdsområdet den 1 januari 2023 ska kommunen överföra det ersättningsavtal som ingåtts med NTM-centralen till välfärdsområdet (de kostnader som avses i 49 § 1 mom. 1 eller 2 punkten, det vill säga kostnader för en minderårig utan vårdnadshavare samt specialkostnader för social- och hälsovård). Då behöver inte NTM-centralen göra upp ett beslut för välfärdsområdet, utan det tidigare avtalet förblir i kraft som överfört till välfärdsområdet. Kommunen ska meddela NTM-centralen om de avtal som överförs till välfärdsområdet.

Om ett avtal som ingåtts före 2023 innehåller både kostnader enligt 49 § 1 mom. 1 och/eller 2 punkten, det vill säga kostnader som välfärdsområdet framöver ska ersättas för, och kostnader enligt 3 punkten i det nämnda momentet som kommunen ska ersättas för, ska kommunen av NTM-centralen ansöka om ett beslut om kostnader som ska ersättas enligt 3 punkten. Då har NTM-centralen ett beslut som fattats för kommunen och när det gäller de kostnader som välfärdsområdet ska ersättas för förblir det avtal som överförs på välfärdsområdet i kraft.

Följande blanketter gäller **beslut om specialkostnader**:

- [Ansökan om ersättning för specialkostnader för NTM-centralens beslut](#) (tem705a) Inloggning förutsätter stark identifiering.
- Beslut om ersättning för specialkostnader (tem705)

Ansökan om **utbetalning av ersättningar** från UF-centret görs i första hand med en elektronisk ärendebblankett i regionförvaltningens e-tjänst sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv. Innan kommunen och välfärdsområdet ansöker om ersättningar enligt 47 a eller 49 § i integrationslagen ska de säkerställa att NTM-centralen för dessa ersättningsgilla kostnader har fattat ett beslut om ersättning av specialkostnader.

Bilagorna för ansökan om utbetalning av ersättningar finns tillgängliga i regionförvaltningens e-tjänst och i [suomi.fi-tjänsten](http://suomi.fi-tjansten):

- Personförteckning, kalkylerade ersättningar, kommun (tem703a)
- Personförteckning, kalkylerade ersättningar, välfärdsområde (tem703b)
- Personförteckning, kalkylerade ersättningar, Helsingfors och Ålands kommuner (tem703c)
- Personförteckning, kompletterande utkomststöd samt återflyttningsbidrag (tem704)
- Personförteckning, utkomststöd eller återflyttningsbidrag, lagen om främjande av integration 51 § (6 mån.) (tem707)
- Personförteckning, återflyttare, lagen om främjande av integration 51 § (5 år) (tem708)
- Specifikation av ersättningar för inledande kartläggning (tem710)

Nödvändiga listor enligt personförteckningen kan också skickas in från de datasystem som kommunen använder och som ska innehålla åtminstone samma uppgifter som de ovannämnda

personförteckningarna. De personuppgifter som samlas in är namnet och födelsestiden för dem som tillhör målgruppen och det första datumet för införande i befolkningsdatasystemet.

2.3 Ersättningar och mervärdesskatt

Kostnadsersättningarna till kommunen och välfärdsområdet inkluderar mervärdesskatt, om kommunen eller välfärdsområdet begär det av UF-centret i sin ansökan. Kommunen eller välfärdsområdet behöver alltså inte från sina kostnader dra av den kalkylerade återbäring som staten betalar för den mervärdesskattepliktiga andelen av tjänsten. Vid behov ska kommunen eller välfärdsområdet i ansökan redogöra för mervärdesskatteplikten för tjänsten. Det är inte meningen att statliga ersättningar enligt integrationslagen ska betalas för kostnader för vilka kommunen eller välfärdsområdet får återbäring av mervärdesskatten. UF-centret kan vid behov begära en utredning om huruvida kommunen eller välfärdsområdet fått återbäringar.

Ersättningen betalas retroaktivt för den tid då rätten att ansöka om ersättning är i kraft, det vill säga senast inom två år från det att det kalenderår gått ut under vilket den verksamhet för vilken ersättning söks har ägt rum (54 § i integrationslagen). De kommuner och välfärdsområden som inte har fått någon ersättning för mervärdesskatten kan ansöka om ersättning retroaktivt för den tid då ovannämnda rätt att ansöka om ersättning varit i kraft.

2.4 Sekretessbelagt material

Ansökningarna om ersättning kan åtföljas av handlingar som innehåller känsliga uppgifter. Handlingar med sekretessbelagda uppgifter ska förvaras och arkiveras i ett låst utrymme enligt vad som anges i arkivlagen (831/1994). Bestämmelser om den sekretess som gäller handlingar och känsliga uppgifter samt om behandlingen av sådana uppgifter finns utöver i arkivlagen även i bland annat lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Vid behandling av personuppgifter ska dessutom bestämmelserna i EU:s dataskyddsförordning (EU) 2016/679 och lagen om dataskydd (1050/2018) beaktas.

2.5 Tillsyn och granskning

UF-centret övervakar att de sökta kostnaderna hänför sig till de ersättningsgilla kostnadsgrunderna. Särskild uppmärksamhet fästs vid att de sökta kostnaderna hänför sig till ett beslut fattat av NTM-centralen eller ett avtal om ersättning för specialkostnader som ingåtts före 2023. I det sammanhanget ska NTM-centralen och UF-centret också ha möjlighet att på plats eller till exempel med stickprov granska kostnaderna.

Granskningen av uppgifterna i ersättningsansökan ska dokumenteras med tillräcklig noggrannhet. Till exempel kvitton och andra relevanta handlingar ska förvaras på behörigt sätt. När

ansökningarna senare granskas ska det vara möjligt att bland annat utifrån granskningsanteckningar och datumkvitteringar konstatera vilka uppgifter som granskats av UF-centret.

2.6 Skyldighet att betala tillbaka ersättning och ändringssökande

UF-centret kan bestämma att kommunen/samkommunen eller välfärdsområdet helt eller delvis ska betala tillbaka en ersättning som staten betalat, om till exempel ersättningen betalats till ett för stort belopp eller felaktigt. Bestämmelser om återbetalning av ersättning finns i 55 § i integrationslagen.

Enligt 82 § i integrationslagen får kommunen eller välfärdsområdet överklaga ett ersättningsbeslut fattat av UF-centret. Vid ändringssökande i förvaltningsdomstol tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

2.7 Rätt att få information

I 87 § och 87 a–g § i integrationslagen finns bestämmelser om olika myndigheters och andra integrationsfrämjande aktörers rätt att få uppgifter av varandra

Enligt 87 § i lagen har *arbets- och näringsministeriet, regionförvaltningsverk, närings-, trafik- och miljöcentraler, utvecklings- och förvaltningscentret, arbets- och näringsbyråer, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata trots sekretessbestämmelserna rätt att av varandra, Migrationsverket, förläggningar och flyktingslussar, dem som tillhandahåller åtgärder och tjänster som stöder integration och företrädare som förordnats för barn utan vårdnadshavare avgiftsfritt få den information som är nödvändig för att utföra uppgifterna enligt 2, 5 och 6 kap. 1 och med denna bestämmelse kan till exempel kommuner från Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få de uppgifter om uppehållstillstånd och hemkommun som de behöver för att kunna ansöka om ersättningsbeslut eller utbetalning av ersättningar. Dessutom kan NTM-centralerna och UF-centret med stöd av denna bestämmelse från bland annat kommuner och varandra få de uppgifter som de behöver för att kunna handlägga ansökningarna i fråga och fatta beslut om ersättningar.*

Enligt 87 e § i integrationslagen har *kommunen rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av välfärdsområdet få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av uppgifter som avses i 54 § 1 mom. i integrationslagen om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. för vilken det producerats tjänster som under 2022 orsakat kommunen sådana kostnader för vilka kommunen kan ansöka om i 46, 47, 48, 49 eller 51–53 § avsedda ersättningar.* Denna bestämmelse gör det möjligt för kommunen att efter överföringen av ansvaret för att ordna social- och hälsovård den 1 januari 2023 få information av välfärdsområdet om de kostnader som kommunen haft före utgången av 2022, särskilt för ansökan om ersättning för

specialkostnader för social- och hälsovård samt för kostnader som gäller betalning av utkomststöd och för tolkningskostnader relaterade till dessa.

Enligt 87 f § 1 mom. har *välårsdsområdet rätt att trots sekretessbestämmelserna av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättningar som avses i 46, 47, 48, 49, 51 eller 52 § om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. Välårsdsområdet har dessutom rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få sådana uppgifter om ett offer för människohandel som avses i 53 § i integrationslagen som är nödvändiga för ansökan om den ersättning som avses i den paragrafen. Denna bestämmelse gör det möjligt för välårsdsområdet att bland annat få de uppgifter om uppehållstillstånd och hemkommun som det behöver för att kunna ansöka om ersättningar enligt integrationslagen.*

Enligt 87 f § 2 mom. i integrationslagen har *NTM-centralen och välårsdsområdet rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av varandra få sådana uppgifter om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom., 52 § eller 53 § i integrationslagen som är nödvändiga för skötseln av uppgifter som avses i 49 § 2 mom., 52 § 1 mom. eller 53 § 2 mom. i integrationslagen. Denna bestämmelse gör det möjligt för välårsdsområdet att ansöka om ett beslut av NTM-centralen, som kan fatta ett beslut om ersättning för specialkostnader (49 §) eller om ersättning för kostnader för personer som deltagit som frivilliga i kriget (52 §). Dessutom möjliggör bestämmelsen tillsammans med 87 § att NTM-centralen på det sätt som krävs i 53 § kan begära ett utlåtande av föreståndaren för en förläggning som sörjer för hjälpen till offer för människohandel om huruvida de kostnader för vilka ersättning söks härrör från tillhandahållandet av åtgärder och tjänster på grund av personens ställning som offer för människohandel.*

Enligt 87 f § 2 mom. i integrationslagen har *UF-centret rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av välårsdsområdena få sådana uppgifter om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. eller 51–53 § i integrationslagen som är nödvändiga för skötseln av uppgifter som avses i 49 § 2 mom., 52 § 1 mom. eller 53 § 2 mom. i integrationslagen. Denna bestämmelse gör det möjligt för UF-centret att betala ersättning till välårsdsområdet, göra kontroller i anknytning till detta och kräva att felaktigt utbetald ersättning ska betalas tillbaka.*

Enligt 87 f § 4 mom. i integrationslagen har *välårsdsområdet rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få sådana uppgifter om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. i integrationslagen som är nödvändiga för översynen av ersättningar som avses i 45 a §. Denna bestämmelse gör det möjligt för välårsdsområdet att kontrollera att det har fått den kalkylerade ersättningen för de personer som avses i 2 § 2 och 3 § i integrationslagen och som bor i dess område.*

3 Kalkylerad ersättning

Den kalkylerade ersättningen betalas för de personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen i enlighet med 45 § till kommunen och i enlighet med 45 a § till välfärdsområdet. Den kalkylerade ersättningen betalas av statens medel.

Till kommunen betalas denna ersättning för vägledning, rådgivning och annat ordnande av verksamhet som stöder integrationen för de personer som avses i 2 § 2 eller 3 mom. i integrationslagen.

Den kalkylerade ersättningen är i första hand avsedd för ordnande och utvecklande av sådana integrationsfrämjande och integrationsstödjande tjänster och åtgärder som anges i kommunens program för integrationsfrämjande. Ersättningen kan användas för att i kommunen genomföra integrationsstödjande verksamhet, såsom bildnings-, kultur-, ungdoms- och fritidsverksamhet samt åtgärder och tjänster som främjar delaktighet och förebygger rasism.

Till välfärdsområdet betalas den kalkylerade ersättningen för ordnande av social- och hälsovårdstjänster som främjar integrationen för de personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen. Ersättningen i fråga är dock inte avsedd att täcka alla kostnader för dessa personers social- och hälsovårdstjänster, eftersom välfärdsområdets uppgift är att tillhandahålla social- och hälsovårdstjänster till alla som bor i dess område på lika villkor.

Den kalkylerade ersättningen till kommuner och välfärdsområden fastställs i statsrådets förordning om ersättning av statens medel för kommunens kostnader för främjande av integration (1393/2011).

Från och med den 1 mars 2023 betalas till kommuner och välfärdsområden en kalkylerad ersättning även för personer som får tillfälligt skydd och har en hemkommun.

Kalkylerad ersättning betalas till:

kommuner (utom de kommuner som hör till landskapet Åland):

- 1 955 euro per år för personer som har fyllt sju år
- 6 503 euro per år för personer som är under sju år.

kommuner som hör till landskapet Åland:

- 2 300 euro per år för personer som har fyllt sju år
- 6 845 euro per år för personer som är under sju år.

välfärdsområden och Helsingfors stad:

- 345 euro per år för personer som har fyllt sju år
- 342 euro per år för personer som är under sju år.

För en person som fyllt sju år betalas ersättning från och med månaden efter personens sjunde födelsedag och för en person som ännu inte fyllt sju år betalas ersättningen till slutet av den månad då personen fyller sju år.

Den kalkylerade ersättningen betalas automatiskt för hela månader med undantag av offer för människohandel. För offer för människohandel ska välfärdsområdet ansöka om ersättning genom en separat ansökan.

3.1 Ersättningstid

Den kalkylerade ersättningen betalas i regel i tre år. För de personer som tagits till Finland inom en flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen betalas emellertid kalkylerad ersättning för fyra år. Fyra års ersättningstid gäller även kvotflyktingars familjemedlemmar som kommit till Finland genom familjeåterförening.

Kalkylerade ersättningar betalas i regel ut automatiskt utan separat ansökan.

De kalkylerade ersättningar som betalas ut automatiskt finns beskrivna i UMA-systemets anvisning "Funktionen för automatiserad kalkylerad ersättning". Anvisningen finns i UMA-systemet.

Ersättningstidens början

- 1) Ersättning betalas i regel från det att den första hemkommunen registrerades i befolkningsdatasystemet för en person som fått det uppehållstillstånd som avses i 2 § 2 eller 3 mom. i integrationslagen. Ersättning betalas således i princip på grundval av att personen bor i kommunen och erhåller tjänster från välfärdsområdet (44 § 3 mom. i integrationslagen).
- 2) Om personen i fråga inte har uppehållstillstånd när han eller hon kommer till landet eller sedan uppehållstillstånd beviljats inte kan få en hemkommun enligt lagen om hemkommun, betalas ersättning från det att personen beviljades uppehållstillstånd. Bestämmelsen är avsedd att skapa klarhet i ställningen för de personer som omfattas av tillämpningsområdet för ersättningarna enligt 2 § 2 mom. i integrationslagen, men som på grund av sitt uppehållstillstånds tillfällighet inte kan få en hemkommun i Finland. Dessa personer kan vara sådana som fått ett tillfälligt uppehållstillstånd på grund av förhindrad utvisning eller tillämpning av utlänningslagens uteslutningsklausul (51 och 89 § i utlänningslagen). Då kan flyttningen till eller boende i kommunen påvisas till exempel med ett gällande hyresavtal.
- 3) I fråga om en person som beviljats uppehållstillstånd med stöd av 110 § i utlänningslagen, det vill säga en person som får tillfälligt skydd, betalas ersättning dock först när personens första hemkommun har registrerats i befolkningsdatasystemet (44 § 4 mom. i integrationslagen, fr.o.m. den 1 mars 2023). En person som får tillfälligt skydd men inte har en hemkommun omfattas av mottagningstjänsterna, och för honom eller henne beviljas inte ersättning enligt integrationslagen,

med undantag av den eventuella ersättning som betalas för den inledande kartläggningen.

- 4) I undantagsfall, om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata inte registrerar hemkommunen för en person som är i Finland med annat än tillfälligt tillstånd och som bor i kommunen, kan ersättningen betalas från och med det att personen mottar tjänster från kommunen eller välfärdsområdet. Kommunen eller välfärdsområdet ska påvisa att tjänster tillhandahållits genom att till ersättningsansökan bifoga information om de tjänster som använts, till exempel om beviljande av utkomststöd eller deltagande i undervisning eller småbarnspedagogik. Förutsättningen är att personen omfattas av tillämpningsområdet för 2 § 2 mom. i integrationslagen.
- 5) Om en person som omfattas av ersättningarna bor på en mottagningscentral efter att ha blivit beviljad uppehållstillstånd och väntar på att flyttas till en kommun och ingen hemkommun har registrerats för personen betalas inga kalkylerade ersättningar för den tid som personen tillbringat på mottagningscentralen, eftersom personen mottagit tjänsterna på mottagningscentralen. Kalkylerad ersättning kan dock betalas till kommunen trots att personen fortfarande vistas på mottagningscentralen, om den kommun där mottagningscentralen finns har registrerats som hemkommun för personen som fått uppehållstillstånd och det i realiteten är möjligt för personen att få tjänster i kommunen och välfärdsområdet.

Om personen innan det uppehållstillstånd som avses i 2 § 2 eller 3 mom. i integrationslagen beviljas har haft ett kontinuerligt eller tillfälligt (t.ex. på studier baserat) uppehållstillstånd som beviljats på andra grunder och en tidigare registrerad hemkommun, anses ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen börja vid tidpunkten för den första registreringen av hemkommun.

3.2 Kalkylerad ersättning för barn som fötts i Finland

För ett barn som fötts i Finland betalas kalkylerad ersättning, om barnet inte får finskt medborgarskap för att det är fött i Finland (se punkt 2.1) och om åtminstone den ena föräldern omfattas av kalkylerad ersättning. Kalkylerad ersättning betalas från det att barnets första uppehållstillstånd har beviljats. Från och med den 1 mars 2023 betalas till kommuner och välfärdsområden kalkylerad ersättning även för personer som får tillfälligt skydd och har en hemkommun, och därmed även för deras barn som fötts i Finland.

Barnets ersättningstid är densamma som föräldrarnas. Om föräldrarnas ersättningstider är av olika längd, till exempel på grund av att de kommit till Finland vid olika tidpunkter, betalas ersättning för barnet enligt den förälder vars ersättningstid är i kraft en längre tid. Bestämmelsen tillämpas i situationer där båda föräldrarna bodde i

Finland då barnet föddes. Dessutom ska föräldrarna vid tidpunkten för barnets födsel ha gällande uppehållstillstånd på grundval av vilka kommunen och välfärdsområdet har rätt att få ersättningar för dem. I övriga fall iakttas ersättningstiden för modern.

Kommunen och välfärdsområdet kan undantagsvis ansöka om kalkylerad ersättning för ett barn trots att behandlingen av barnets uppehållstillståndsärende bara har påbörjats och Migrationsverket inte ännu har beviljat barnet uppehållstillstånd och UF-centret inte automatiskt betalat kalkylerad ersättning för barnet under den ansökta ersättningsperioden. I detta fall vore det bra om kommunen och välfärdsområdet i förväg informerar också UF-centret om att uppehållstillståndsärendet är anhängigt. Ersättning kan inte sökas för tid innan uppehållstillståndsärendet anhängiggjordes.

Om barnet får finskt medborgarskap på den grunden att det fötts i Finland betalas ingen ersättning (se punkt 2.1)

När det gäller inträdet av anhängighet tillämpas vid behov ovannämnda anvisning på de nedan nämnda ersättningarna enligt 46, 47, 48 och 49 § i integrationslagen också för ett barn som fötts i Finland.

3.3 Ansökan om och utbetalning av kalkylerad ersättning

Den kalkylerade ersättning som avses i 45 och 45 a i integrationslagen betalas i regel till kommunen och välfärdsområdet utan separat ansökan för alla personer i personkretsen som har:

- uppehållstillstånd som berättigar till ersättning
- återstående ersättningstid
- hemkommun i befolkningsregistret
- personbeteckning i UMA-systemet.

Den automatiserade utbetalningen grundar sig på en funktion i UMA-systemet som kombinerar uppgifter om kunder och uppehållstillstånd med uppgifter om hemkommun i befolkningsdatasystemet och som automatiskt skapar ett kommunspecifikt betalningsförslag på kvällen den första dagen varje månad. Personer vars hemkommun registreras i befolkningsdatasystemet senare under månaden i fråga införs automatiskt i den personförteckning som skapas och i och med det i betalningsförslaget den första dagen följande månad. Utbetalningstiden börjar vid denna tidpunkt och kompenseras i motsvarande mån i slutet av utbetalningstiden.

Betalningsförslaget överförs automatiskt till det betalningssystem varifrån betalningen görs till kommunen. Kommunen och välfärdsområdet kan kontrollera den personförteckning som utgör grund för utbetalningen i UMA-systemet i vyn Ersättningar till kommunerna. För att få tillträde till UMA-systemet ska kommunen och välfärdsområdet begära ett användarnamn av Migrationsverket och ett elektroniskt identifieringskort av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

De personer som ingår i den personkrets som omfattas av utbetalningarna och vars personbeteckning eller uppgifter om hemkommun vid den tidpunkt då personförteckningen skapades inte fanns i UMA-systemet eller Befolkningsdatasystemet tas inte automatiskt med i betalningsförslagen. För dessa personer skapar UF-centret den personförteckning som utgör grund för betalningsförslagen och kommunen och välfärdsområdet får betalningen automatiskt utan separat ansökan. UF-centret fattar ett beslut om utbetalning och i en bilaga till beslutet anges de personer som utgör grund för ersättningen.

Kommunen eller välfärdsområdet ska separat ansöka om kalkylerad ersättning för de offer för människohandel och deras familjemedlemmar som hör till de personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen. När kalkylerad ersättning betalas för personer som avses i 2 § 2 eller 3 mom. betalas den till både kommunen och välfärdsområdet på det sätt som anges närmare i statsrådets förordning 1393/2011. Därför ska UF-centret när det handlägger en sådan kalkylerad ersättning som ansöks genom en ansökan och beslutar om utbetalning av ersättningen också meddela om detta till den kommun eller det välfärdsområde i vars område personen i fråga bor och som inte gjort en ansökan, och inleda utbetalningen även av den andel som denna har rätt till.

Om kommunen eller välfärdsområdet ansöker om ersättningar genom en separat ansökan, ska ersättningarna sökas kvartalsvis i regionförvaltningens e-tjänst. Ersättningarna ska sökas inom två år från det att det kalenderår gått ut under vilket den verksamhet för vilken ersättning söks har ägt rum. Ansökan kan kompletteras efter den två år långa tidsfristen. I kompletteringen kan man inte framföra helt nya ersättningsgrunder, utan den ska anknyta till de ersättningsgrunder som redan anförts.

Ansökan ska åtföljas av personförteckningen eller en förteckning med motsvarande uppgifter som kommunens och välfärdsområdet fakturering har tagit fram om de personer som bott i kommunen vid tidpunkten för ansökan och som ansökan gäller (blankett tem703a kommun, blankett tem703b välfärdsområde eller blankett tem703c Helsingfors och Ålands kommun).

Kalkylerad ersättning som sökts genom en separat ansökan betalas också för hela månader enligt samma logik som den automatiserade kalkylerade ersättningen. Ansökan om utbetalning ska göras från och med den månad då personens hemkommun den 1:a dagen för första gången fanns med i befolkningsdatasystemet. Om registreringen av personens hemkommun skett efter den 1:a dagen i inflyttningsmånaden, görs ansökan om utbetalning från början av följande månad och ersättningstiden kompenseras i motsvarande mån i slutet av utbetalningstiden.

4 Ersättning för ordnande av inledande kartläggning enligt 50 § i integrationslagen

4.1 Ersättning för ordnande av inledande kartläggning

Enligt statsrådets förordning om ersättning av statens medel för kommunens kostnader för främjande av integration betalas för kostnaderna för arrangemangen för en inledande kartläggning som avses i 9 § i integrationslagen till kommunen och välfärdsområdet av statens medel en kalkylerad ersättning som är 700 euro för var och en som deltar i kartläggningen. För en och samma person kan ersättning betalas endast en gång. Genom samarbetet mellan NTM-centralerna, kommunerna och arbets- och näringsbyråerna (nedan *TE-byrån*) ska det tas reda på om en inledande kartläggning utförts för samma person tidigare.

En förutsättning för att betala ut ersättning är att kommunen åtminstone har ordnat den inledande intervju som avses i 1 § 2 mom. i statsrådets förordning om inledande kartläggning i anslutning till främjande av integration (570/2011). Enligt förordningen ingår i den inledande kartläggningen en inledande intervju och vid behov preciserande åtgärder. Den inledande intervjun genomförs för alla som deltar i den inledande kartläggningen och där utreds följande allmänna förutsättningar för integration i fråga om invandraren: läs- och skrivfärdigheter, kunskaper i finska och svenska, studiefärdigheter och studieförutsättningar, tidigare utbildning och arbetserfarenhet, kompetens som hänför sig till speciella färdigheter samt andra starka sidor, egna önskemål om sysselsättning och utbildning samt livssituationen och det behov av tjänster som denna medför.

I 10 § i integrationslagen finns bestämmelser om TE-byråns och kommunens förfarande och ansvarsfördelning när det gäller arrangemangen för den inledande kartläggningen. Enligt bestämmelsen ska kommunen inleda den inledande kartläggningen för en invandrare som annat än tillfälligt får utkomststöd enligt lagen om utkomststöd. Kommunen kan inleda en inledande kartläggning även för en annan invandrare, om han eller hon begär det och anses behöva det. Välfärdsområdet kan delta i en inledande kartläggning när främjandet av en invandrades integration förutsätter samordning av tjänster som hör till kommunens eller TE-byråns samt välfärdsområdets organiseringsansvar.

Ersättning för ordnandet av den inledande kartläggningen betalas, om invandraren då kommunens inledande intervju utförs inte haft som avsikt att söka sig ut på arbetsmarknaden eller till en inledande kartläggning som ordnas av TE-byrån eller kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen. Enbart en anteckning om att personen registrerats vid TE-byrån visar dock inte att TE-byrån även gjort den inledande kartläggningen. Det som är betydelsefullt för utbetalningen av ersättningen är att den inledande kartläggningen verkligen gjorts i kommunen och inte vid TE-byrån och att personen då den inledande kartläggningen gjordes eller genast efter den inte hade för avsikt att bli kund hos TE-byrån.

Den ersättning för inledande kartläggning som betalas till kommunerna **omfattar även kostnader för tolkning och översättning**. Detta innebär att kommunen inte hos UF-centret kan ansöka om den ersättning som avses i 48 § i integrationslagen för tolkningskostnader som uppstår i samband med inledande kartläggning.

För minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare ska det utarbetas en integrationsplan för minderårig, som föregår den inledande kartläggning, varvid ersättning till kommunen för dessa kan anses motiverad. Om den inledande kartläggningen gjorts för en annan minderårig och den varit motiverad med tanke på främjandet av integrationen kan ersättning för den inledande kartläggningen betalas. En inledande kartläggning för ett mycket litet barn kan inte anses motiverad, om barnet på grund av sin ålder och utvecklingsnivå inte förstår sakens betydelse.

Kommunen kan också ansöka om ersättning för en inledande kartläggning för en enskild familjemedlem som utförs innan integrationsplanen för familjen utarbetas, om det inte tidigare gjorts någon inledande kartläggning för familjemedlemmen och om man i den inledande kartläggningen faktiskt bedömt varje familjemedlems kompetens och behov av tjänster samt mål för denne, utbildning och tjänster separat och genom diskussioner med var och en.

En kommun som deltar i ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen kan inte få ersättning enligt integrationslagen för inledande kartläggningar för invandrare som registrerat sig som arbetssökande. Enligt 12 § 1 mom. i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020, nedan *försökslagen*) är det kommunen i stället för TE-byrån som inom försöksområdet ansvarar för ordnandet av de tjänster och åtgärder för kunderna som enligt 2 kap. i integrationslagen ankommer på TE-byrån. Bestämmelser om finansieringen av de uppgifter som avses i försökslagen finns i 16 § i försökslagen. Försökslagen utesluter inte tillämpning av 50 § i integrationslagen, när det är frågan om en inledande kartläggning av en person som står utanför arbetskraften.

För en inledande kartläggning för personer som omfattas av integrationslagens tillämpningsområde, inklusive personer som får tillfälligt skydd med stöd av 110 § i utlänningslagen, kan ersättning enligt 50 § betalas oavsett om personen har en hemkommun.

4.2 Ansökan om ersättning

I ersättningsansökan ska det ingå basuppgifter om personen, personbeteckning utan slutdel, det första och/eller nuvarande uppehållstillståndets giltighetstid och status, start- och slutdatum för den inledande kartläggningen och datum för den inledande intervjun. Innehållet i den inledande intervjun eller kartläggningen behöver dock inte bifogas som stöd för ersättningsansökan.

Kommunen ska ansöka om ersättningar för inledande kartläggningar i första hand med en elektronisk ärendebblankett i regionförvaltningens e-tjänst sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv (bifogad blankett tem710). Ersättning för inledande kartläggningar kräver inte ett avtal mellan NTM-centralen och kommunen om anvisande till kommun och främjande av integration.

5 Ersättningar som betalas enligt faktiska kostnader

5.1 Ersättning för kommunens eller välfärdsområdets kompletterande och förebyggande utkomststöd (46 §)

En kommun eller ett välfärdsområde som till en person som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen betalat utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997) eller enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd (Ålands författningssamling 66/1998) ersätts för de kostnader som det orsakat under en period om högst tre år.

Folkpensionsanstalten betalar det grundläggande utkomststödet. Bestämmelser om ersättning till Folkpensionsanstalten för kostnader för grundläggande utkomststöd enligt integrationslagen finns i 5 a § i lagen om utkomststöd.

För kommunerna och välfärdsområdena tillämpas paragrafen på kostnaderna för det kompletterande och förebyggande utkomststöd som kommunerna och välfärdsområdena betalar. Från och med 2023 betalar välfärdsområdet det förebyggande och kompletterande utkomststödet. Kommunen kan dock retroaktivt ansöka om ersättningar för de på integrationslagen baserade kostnader för utkomststöd som den haft före utgången av 2022.

Ansökan om ersättning görs i regionförvaltningens e-tjänst, sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv. I ersättningsansökan ska eventuella återbetalningar av utkomststöd från Folkpensionsanstalten dras av.

UF-centret som behandlar och betalar ersättningarna till kommuner och välfärdsområden ska ha tillgång till uppgifter om till vilka av de personer som omfattas av ersättningarna kommunen har betalat utkomststöd eller återflyttningsbidrag.

Kommunen och välfärdsområdet ska för egen del till UF-centret lämna in en förteckning över de personer som omfattas av ersättningar och för vilkas utkomststöd eller kostnader för återflyttningsbidrag kommunen och välfärdsområdet (blankett tem704). I blanketten uppges bidragsmottagarnas namn och födelsedatum (utan identifieringsdel), det första datumet för införande i befolkningsdatasystemet och ersättningsbeloppet i euro. Kommunen och välfärdsområdet kan lämna motsvarande information även på något annat sätt.

Om inte alla personer i en familj omfattas av ersättningarna ska utkomststödet delas så att ersättning söks endast för dem som i verkligheten omfattas av ersättningen.

5.2 Ersättning för beredskap för mottagande (47 a §)

Enligt 47 a § i integrationslagen kan kommunen få ersättning för nödvändiga kostnader som orsakats av beredskap för mottagande av kvotflyktingar, det vill säga personer som tas till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen. En förutsättning för

ersättning för kostnader är att NTM-centralen har fattat ett beslut om ersättningen, det vill säga ersättning för kostnader för beredskap för mottagande förutsätter ett separat avtal mellan NTM-centralen och kommunen.

Kommunen ansvarar för mottagandet av kvotflyktingar i kommunen. När kommunen fattar beslut om mottagande av en person som anländer som kvotflykting och NTM-centralen anvisar personen till kommunen, reserverar kommunen en bostad åt personen. Det kan dock ta några månader innan en kvotflykting kan komma in i landet efter att ha blivit anvisad till kommunen. Kommunen kan få ersättning för kostnaderna för reservering av bostaden, till exempel för hyror, elräkningar, kostnader för hemförsäkring eller nödvändiga kostnader för möblering av bostaden då reservering av bostaden innan personen eller familjen anländer till Finland eller flyttar till kommunen inte kunnat undvikas.

Utgångspunkten är att inköp av möbler och bohag till bostaden i huvudsak ska ske efter att personen anlånt till kommunen och själv kan delta i inköpen. Kommunen ska dock bistå personen vid inköpen efter att denne kommit till kommunen, om det behövs. Då kan inköpen finansieras med en betalningsförbindelse kopplad till det utkomststöd som välfärdsområdet sökt för personen. Om personen behöver särskilt stöd på grund av uppenbara social- och hälsovårdsbehov kan det dock vara nödvändigt att personen bistås av en person som är anställd av välfärdsområdet och som har yrkeskompetens inom socialvård.

Ibland är det dock nödvändigt att skaffa de möbler som behövs i förväg (till exempel en säng) samt konsumtionsvaror för de första dagarna (till exempel mat, toalettpapper, linne, matlagingsredskap, basuppsättning av glas och porslin och en telefonanslutning). Av grundad anledning kan kommunens kostnader för möblering av bostaden eller kostnader för konsumtionsvaror för de första dagarna ersättas som kostnader för beredskap för mottagande. Kommunen och välfärdsområdet kan också vid behov komma överens om att bostaden möbleras före personens ankomst till Finland på så sätt att välfärdsområdet sköter ärendena för personens räkning med en förmån som ansöks för personen för inköp av möbler och andra förnödenheter som är nödvändiga under de första dagarna.

Kostnader kan ersättas under en period om högst fyra månader före ankomsten till Finland eller flyttningen till kommunen. Av grundad anledning kan kostnaderna ersättas för högst åtta månader, till exempel om processen kring personens ankomst till Finland tar längre tid än väntat av skäl som är oberoende av personen eller av skäl som på annat sätt var oförutsebara och kommunens bostadssituation kräver det. Efter att personen kommit till kommunen överförs kostnaderna för bostaden, såsom hyra, el- och vattenräkningar, på personen, som ska betala kostnaderna själv. Kostnaderna kan täckas med de förmåner som personen får, såsom utkomststödet eller bostadsbidraget, och de ersätts inte längre till kommunen som kostnader för beredskap för mottagande.

Fram till utgången av 2022 har det varit möjligt att avtala om kostnaderna för beredskap för mottagande i samband med avtalen

om andra kostnader enligt 49 § 1 mom. 3 punkten. Avtalen ska inte längre förnyas eller uppdateras efter ingången av 2023, utan framöver ska NTM-centralerna fatta beslut för kommunerna när ändringar behövs. Även om de nya ersättningarna fattar NTM-centralen beslut.

5.3 Ersättning för ordnande av tolkning (48 §)

Kostnader för tolkning ersätts till kommunen eller välfärdsområdet, om tolkningstjänsterna ordnas för åtgärder som avses i integrationslagen för en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. i lagen.

Kommunen ersätts för kostnaderna om de tolkningstjänster som anlitas hänför sig till följande: utarbetande av en inledande kartläggning eller integrationsplan enligt 10 § i integrationslagen för en person som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen, anlåtande av integrationsfrämjande tjänster i det inledande skedet av ankomsten till landet, introduktion i kommunen (handla i butiken, sköta ärenden på posten och hos myndigheter, använda kollektivtrafiken osv.) samt samarbete mellan skolan och hemmet och mellan småbarnspedagogiken och hemmet.

Välfärdsområdets tolkningskostnader är kostnader för tolkning som ordnas för personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. och som hör till social- och hälsovårdstjänsterna.

Kommunen och välfärdsområdet ansöker om ersättning för sina egna tolkningskostnader.

Förutom tolkningskostnader kan man från fall till fall ersätta kostnader för översättning i anslutning till ovannämnda situationer om de varit nödvändiga för främjandet av invandrarens integration och för utredandet av ärendet. Men vanliga översättningar av material, till exempel instruktioner och broschyrer, ersätts i allmänhet inte.

I lagen anges ingen maximitid för ersättning för tolkningskostnaderna. Tolkningsbehovet är dock störst under de första åren av integrationen. Behovet minskar då språkfärdigheterna ökar och den övriga integrationen framskrider. Kostnader ersätts inte från och med den dag då personen blir finsk medborgare.

Kommunen och välfärdsområdet ersätts för kostnaderna för tolkning på basis av tjänsteproducentens faktura till kommunen eller välfärdsområdet (se punkt 2.3 om mervärdesskatteplikten för tjänster).

Kommunen och välfärdsområdet ska dock sträva efter att kontrollera tolkningskostnaderna genom att se till att tolkningen är ändamålsenlig när det gäller att främja integrationen och reda ut ärendet och att faktureringsgrunderna för tolkningen och faktureringsbeloppen är ändamålsenliga. I synnerhet ändamålsenligheten ska uppmärksammas då ett tolkningsbehov framkommer efter att integrationsplanens giltighet upphört. Distanstolkning via telefon eller video bör användas när det är möjligt

och kostnadseffektivt med tanke på utredandet av ärendet. Om man för tolkningstjänsternas del ansöker om ersättning för rese- och övernattningskostnader ersätts kostnaderna i tillämpliga delar i enlighet med prissättningen i kommunens eller statens resereglemente.

När en integrationsplan utarbetas och uppdateras tillsammans med den person som omfattas av ersättningarna, kommunen och välfärdsområdet, TE-byrån/kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättning kan kommunen ta hand om utgifterna för tolkningen och ansöka om ersättning för dem hos UF-centret. I de kommuner som deltar i kommunförsöket finansieras tolkningskostnaderna inom TE-tjänsterna via omkostnadsmomentet.

När det gäller faktureringen ska det beaktas att invandrare med funktionsnedsättning bosatta i Finland har rätt till tolkningstjänst ordnad av Folkpensionsanstalten (lagen om tolkningstjänst för handikappade personer 133/2010, 19.2.2010). Rätt till tolkningstjänst enligt denna lag har synhörtsskadade, hörselskadade eller talskadade som på grund av sin funktionsnedsättning behöver tolkning på teckenspråk eller med någon metod som förtydligar kommunikationen.

Av bilagorna till ersättningsansökan ska det framgå bland annat att tolkningen har ägt rum och att den person som har behövt tolkningen omfattas av ersättningarna (personens namn och födelseid). Dessutom ska det framgå om de kostnader som ersättning söks för innehåller mervärdesskatt. Om det är fråga om grupp-tolkning ska UF-centret begära uppgifter om minst två deltagare som ingår i personkretsen.

I samband med ansökan ska både kommunen och välfärdsområdet lämna in tillräckliga utredningar om tolknings- och översättningskostnaderna jämte kopior av fakturorna. Om antalet bilagor till ansökan är stort, kan kommunen och välfärdsområdet lämna in ett utdrag ur bokföringen eller någon annan motsvarande utredning. UF-centret kan vid behov genomföra en granskning genom att begära kopior av fakturor.

I kommunen behövs tolkning vanligen vid:

- åtgärder som anknyter till mottagning av en person som anvisats till kommunen
- utarbetande av en integrationsplan eller en integrationsplan för familj
- vägledning och rådgivning
- en motsvarande tjänst eller åtgärd som främjar integrationen
- samarbete mellan småbarnspedagogiken och hemmet och mellan skolan och hemmet.

I välfärdsområdet behövs tolkningstjänster vanligen vid:

- åtgärder som anknyter till mottagning av en person som anvisats till en kommun, om personen behöver social- och hälsovårdstjänster

- inledande hälsogranskning av kvotflykting
- användning av social- och hälsovårdstjänster
- vägledning och rådgivning som anknyter till kompletterande och förebyggande utkomststöd
- en motsvarande tjänst eller åtgärd som främjar integrationen och som genomförs i samband med boende och tillhandahållande av stöd för en minderårig som anlänt utan vårdnadshavare.

Det krävs inget separat kundspecifikt avtal mellan kommunen och NTM-centralen om ersättning för tolkningskostnader, men det allmänna behovet av att använda tolkningstjänster ska diskuteras när avtalet om anvisande till kommun och främjande av integration utarbetas mellan kommunen och NTM-centralen. Ersättning för tolkningskostnader till välfärdsområdet kräver inget avtal med NTM-centralen.

Ansökan om ersättning för tolkning görs i regionförvaltningens e-tjänst, sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv.

5.4 Stöd till barn och unga som bor i landet utan vårdnadshavare (49 §)

Enligt 49 § integrationslagen kan kommuner och välfärdsområden få ersättning för kostnader för stöd och ordnande av bostad för barn och unga som vistas i landet utan vårdnadshavare och som har fått uppehållstillstånd i Finland genom asylförfarandet eller som tagits emot inom flyktingkvoten. Syftet är att för barn som anlänt som flyktingar trygga boende, daglig fostran, vård och omsorg efter att de beviljats uppehållstillstånd. Kostnaderna kan ersättas tills den unga personen fyller 25 år eller tills han eller hon har en vårdnadshavare i Finland.

Genom ändringen av integrationslagen (1083/2022) kommer lagens tillämpningsområde från och med den 1 mars 2023 att omfatta även barn eller unga som är utan vårdnadshavare och som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt 110 § i utlänningslagen (på grund av tillfälligt skydd) och som har en hemkommun enligt lagen om hemkommun.

För barn och unga som vistas i landet utan vårdnadshavare ordnas boende, daglig fostran, vård och omsorg i regel i familjegrupphem eller andra bostadsenheter eller i familjevård. Boendet kan också ordnas som boende med stöd i en enhet för stödboende eller en egen bostad. Vid ingången av 2023 övergår ansvaret för att ordna familjegrupphem eller andra bostadsenheter för barn och unga som kommit som minderåriga utan vårdnadshavare från kommunerna till välfärdsområdena, som också får ansvar för barnens och ungdomarnas social- och hälsovårdstjänster. Då kommer välfärdsområdena att ersättas för kostnader för stöd, boende eller ansökan om företrädare för ett minderårigt barn som vistas i landet utan vårdnadshavare och för kostnader för stöd och boende för en ung person som kommit till landet som minderårig.

Familjegrupphem

Personalkostnaderna för familjegrupphem ersätts i enlighet med 28 § 2 mom. i integrationslagen med iakttagande av personaldimensioneringarna enligt 60 § i barnskyddslagen. Dessutom ersätts för välfärdsområdets personalkostnader kostnaderna för en sådan socialarbetare som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården, för en hälsovårdare eller annan yrkesutbildad person till den del det är fråga om stöd enligt integrationslagen till ett barn eller en ung person som kommit som minderårig och utan vårdnadshavare. Vid bedömningen av socialarbetarens skäliga antal klienter kan en jämförelse göras med klientdimensioneringen inom barnskyddet. Cirka 30 barn kan anses vara ett skäligt antal klienter för en heltidsanställd.

Familjegrupphemmens förvaltningskostnader kan ersättas till 5 procent av de kostnader som ingår i familjegrupphemets budget, exklusive kostnaderna för inrättande, skatter, konkurrensutsättningar, besvär och överskridningar av budgeten.

Stöd enligt integrationslagen

Enligt 27 § i integrationslagen är den övre åldersgränsen 25 år för stöd enligt integrationslagen för en person som kommit till landet som minderårig utan vårdnadshavare. Det finns ingen subjektiv rätt till stöd enligt integrationslagen, utan stöd erbjuds efter behov till de barn och unga personer som behöver det.

Som stödåtgärder för barn och unga som kommit till Finland som minderåriga utan vårdnadshavare kan till välfärdsområdet ersättas stödtjänster för boende samt andra socialvårdstjänster och stödtjänster, t.ex. stödfamiljs- eller stödpersonsverksamhet. Ett välfärdsområde kan få ersättning för s.k. stöd inför vuxenlivet enligt integrationslagen som erbjuds unga i åldern 18–24 år. Stöd inför vuxenlivet kan erbjudas i synnerhet som social handledning och socialt arbete. Ett rimligt klientantal för en heltidsanställd kan anses vara högre för unga än för minderåriga barn. Antalet klienter kan jämföras med resurserna för barnskyddets eftervård.

Dessutom kan välfärdsområdet få ersättning för andra kostnader för särskilt stöd inom social- och hälsovården, när barnet eller den unga personen på grund av omständigheter som beror på behovet av internationellt skydd är i behov av tjänsterna eller åtgärderna i fråga.

De normala social- och hälsovårdskostnader som inte beror på barnets eller den unga personens behov av internationellt skydd ersätts dock som en del av välfärdsområdets basfinansiering för nämnda tjänster också när kunden är ett minderårigt barn eller en minderårig person som kommit utan vårdnadshavare. I fråga om hälso- och sjukvården kan i synnerhet psykosocialt stöd, mentalvårdsarbete, sexualundervisning och hälsofostran anses vara ersättningsgilla tjänster.

Om ersättningarna kan avtalas med närings-, trafik- och miljöcentralen barn-, enhets- eller tjänstespecifikt. I familjegrupphemets budget ska dock inkluderas endast personaldimensionering enligt integrationslagen. Eventuella

kostnader för socialt arbete och hälso- och sjukvård ska hållas åtskilda från familjegrupphemets budget.

I form av stödtjänster för barn som vistas i landet utan vårdnadshavare kan ersättning betalas till välfärdsområdet för stödtjänster för boende och för andra tjänster och stödtjänster inom socialvården, till exempel stödfamiljs- eller stödpersonsverksamhet. Dessutom kan välfärdsområdet få ersättning för kostnader för särskilt stöd inom social- och hälsovård, då ett barn eller en ung person inte är klient inom barnskyddet men behöver sådana tjänster eller åtgärder på grund av sina förhållanden som beror på behov av internationellt skydd.

Även för personer som flyttat till Finland utan vårdnadshavare när de var minderåriga ersätts välfärdsområdet med stöd av 46 § i integrationslagen i högst tre år. Om en ung person som kommit till landet som minderårig utan vårdnadshavare efter denna tid ännu behöver ekonomiskt stöd för eftervård, kan välfärdsområdet med stöd av 49 § 1 mom. 1 punkten i integrationslagen ersätts för kostnader för utkomststöd till dess att personen fyller 25 år. För de kostnader kommunen haft före utgången av 2022 för boende och för stöd som getts inom social- och hälsovården till ett barn eller en ung person som vistas i landet som minderårig kan kommunen ansöka om ersättning inom två år från det att kostnaderna realiserades. Kommunen ordnar tjänster som främjar barns och ungas integration samt småbarnspedagogik, utbildning, kultur-, idrotts-, ungdoms- och fritidstjänster. Finansiering av dessa tjänster baserar sig på statsandelarna för kommunal basservice. För kommunen kan dock ersättningsgilla kostnader uppkomma baserat på 49 § 1 mom. 3 punkten i integrationslagen, till exempel för särskilt stöd inom småbarnspedagogiken, utbildningen och ungdomsarbetet.

Enligt 27 § 2 mom. i integrationslagen kan ett barn eller en ung person omfattas av stödåtgärder tills han eller hon fyller 25 år eller har en vårdnadshavare i Finland. Ersättningarna kan betalas tills den unga personen som anlant till landet som minderårig utan vårdnadshavare fyller 25 år. Ersättningen betalas dock inte automatiskt tills personen fyller 25 år, utan på basis av verkligt och påvisat behov av stödåtgärder. Ersättningar för barnet betalas dock inte efter att det har fått en faktisk vårdnadshavare i Finland. Unga personer (18–24-åringar) har i princip ingen vårdnadshavare. Ersättningar kan vid behov betalas för en ung person, även om en förälder/föräldrarna som tidigare var hans eller hennes vårdnadshavare genom familjeåterförening eller på andra grunder flyttat till Finland.

En förutsättning för ersättningen är att NTM-centralen har fattat ett beslut om att kostnaderna ska ersättas. De avtal som ingicks före 2023 ska inte förnyas eller uppdateras efter ingången av 2023, utan framöver ska NTM-centralerna fatta beslut om eventuella ändringsbehov. Även om de nya ersättningarna ska NTM-centralen framöver fatta beslut. När det gäller uppgifter som övergår från kommunen till välfärdsområdet den 1 januari 2023 ska kommunen överföra det avtal som ingåtts med NTM-centralen till välfärdsområdet. Kostnaderna ersätts enligt 49 § i integrationslagen för högst tio år från den första registreringen av hemkommun.

NTM-centralen upprättar sitt beslut på blanketten tem705 och beslutet kan sökas med blankett tem705a: [ansökan om ersättning för specialkostnader för NTM-centralens beslut](#). Ansökan om ersättning görs i regionförvaltningens e-tjänst: [sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv](#).

5.5 Ordnande av långvarig social- och hälsovård på grund av skada eller sjukdom (49 §)

Välfärdsområdet kan betalas specialersättningar för social- och hälsovård enligt 49 § 1 mom. 2 punkten i integrationslagen. Kommuner eller samkommuner kan ännu 2023 och 2024 ansöka om ersättningar för kostnader som de haft före utgången av 2022.

Kostnaderna kan ersättas om kommunen eller välfärdsområdet för en person som omfattas av ersättningarna har ordnat sådan långvarig social- och hälsovård som krävs på grund av sjukdom eller skada eller om detta medför betydande kostnader för kommunen eller välfärdsområdet. Dessutom krävs det att personen behövde omsorg eller vård när han eller hon anlände till Finland.

I sin ansökan kan kommunen eller välfärdsområdet även fastställa en helhet av samhörande kroniska sjukdomar som orsakar en betydande kostnad. En läkare ska fastställa sjukdomarnas samhörande samt ange på basis av vilken information man ansöker om ersättning för betydande kostnader orsakade av samhörande sjukdomar. Ersättning kan betalas för flera samhörande sjukdomar, om en del av sjukdomarna har konstaterats före ankomsten till Finland.

Som betydande kostnader betraktas kostnader som kommunen eller välfärdsområdet har för användning av tjänster och som kan bedömas eller påvisas vara betydande. Vid bedömning av om kostnader är betydande kan man som utgångspunkt använda en nivå som under en 12 månaders period är dubbelt så stor som den kalkylerade ersättning som betalas för en person som är över sju år, det vill säga 4 600 euro. Om det bedöms att nivån kommer att överskridas under ett år anses skadan eller sjukdomen vara betydande och kostnaderna för följande år kan ersättas så att de ingår i de betydande kostnaderna.

Av kostnaderna för långvarig social- och hälsovård till följd av skada eller sjukdom kan ersättas bland annat:

- kostnader för tjänster och stödåtgärder som avses i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977) och i lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987), såsom personlig assistans, hemservice, färdtjänst, serviceboende, rehabiliteringsverksamhet, hjälpmedelsservice, ändringsarbeten i bostaden samt verksamhet i sysselsättnings syfte för handikappade och arbetsverksamhet för handikappade,
- åtgärder på grund av psykiska och traumabetingade sjukdomar, såsom psykiatrisk vård, psykoterapi, institutions- och familjevård, rehabilitering,

- långvariga och betydande kostnader till följd av cancer, hjärtsjukdomar och neurologiska sjukdomar eller annan allvarlig sjukdom, till exempel specialiserad sjukvård som tillhandahålls av ett universitetssjukhus (vård på avdelning, öppen vård), munvård, när den hänför sig till behandling av en kronisk sjukdom som ingår i avtalet, hemsjukvård och hemservice, rehabilitering,
- kostnader till följd av amputation, inbegripet nyanskaffning och underhåll av proteser,
- åtgärder till följd av sjukdomar i stöd- och rörelseorgan samt övrig vård.

NTM-centralens beslut upprättas på **blankett tem705** och ansökan om beslutet på **blankett tem705a: [ansökan om ersättning för specialkostnader för NTM-centralens beslut](#)**. Ansökan om ersättning för realiserade kostnader görs i regionförvaltningens e-tjänst: sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv.

Kostnader ersätts **under högst tio år från den första anteckningen om hemkommun i befolkningsdatasystemet**. En förutsättning för ersättningen är dessutom att NTM-centralen har fattat ett beslut om att kostnaderna ska ersättas. De avtal som ingicks före 2023 ska inte förnyas eller uppdateras efter ingången av 2023, utan framöver ska NTM-centralerna fatta beslut om eventuella ändringsbehov. Även om de nya ersättningarna ska NTM-centralen framöver fatta beslut. När det gäller uppgifter som övergår från kommunen till välfärdsområdet den 1 januari 2023 ska kommunen överföra det avtal som ingåtts med NTM-centralen till välfärdsområdet.

5.6 Av särskilda skäl övriga kostnader som kommunen eller välfärdsområdet orsakats (49 §)

Övriga kostnader som orsakats kommunen eller välfärdsområdet av särskilda skäl är i allmänhet oförutsedda och betydande och kan ha orsakats av att en person som omfattas av 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen har behov av social- eller hälsovård. Kostnaderna ska hänföra sig till behov hos den som omfattas av ersättningarna och NTM-centralen ska fatta ett beslut om ersättning för kostnaderna. Före 2023 ingicks avtal mellan kommunen och NTM-centralen om ersättningar för specialkostnader. Dessa avtal ska inte förnyas eller uppdateras efter ingången av 2023, utan framöver ska NTM-centralerna fatta beslut om eventuella ändringsbehov. Även om de nya ersättningarna ska NTM-centralen framöver fatta beslut. När det gäller uppgifter som övergår från kommunen till välfärdsområdet den 1 januari 2023 ska kommunen överföra det avtal som ingåtts med NTM-centralen till välfärdsområdet. Bedömningen av om ersättning ska beviljas och om det finns särskilda skäl ska grunda sig på en helhetsbedömning i vilken man ska beakta bland annat grunden till kostnaderna, dess natur, beloppet på de kostnader som uppkommit och kommer att uppkomma samt andra faktorer i ärendet i fråga.

Om inte något annat bestämts ingår vanliga åtgärder inom social- och hälsovården och förebyggande barnskyddsarbete i enlighet med barnskyddslagen (417/2007) i den verksamhet som omfattas av statsandelssystemet och de kalkylerade ersättningarna, och denna

verksamhet kan inte finansieras med stöd av 49 § i integrationslagen. Även eventuella stödåtgärder som ordnas inom den grundläggande utbildningen omfattas av statsandelssystemet. I enlighet med 3 a § i barnskyddslagen ingår i barnskyddets förebyggande arbete sådant stöd och särskilt stöd som ges till exempel inom undervisning, ungdomsarbete och dagvård, vid rådgivningsbyråerna för mödravård och barnavård samt inom annan social- och hälsovård.

Med stöd av 49 § i integrationslagen kan till exempel följande kostnader ersättas (förteckningen är inte uttömmande):

- andra än kortvariga stödåtgärder för barnskydd inom öppenvården i enlighet med 36 § i barnskyddslagen (t.ex. familjearbete, stödpersons- eller stödfamiljsverksamhet, rehabilitering och familjeläger)
- kostnader för familjevård, om de är betydande
- kostnader vid omhändertagande, såsom kostnader som uppstår när barnet besöker någon som har rätt att ha barnet hos sig, kostnader i samband med umgängesrätt (resor, övernattnings), kostnader för upprätthållande av kontakter
- kostnader för specialdagvård till den del de överstiger kostnaderna för basdagvården, om behovet grundar sig på till exempel skada eller sjukdom
- betydande vårdkostnader för ett handikappat eller sjukt barn som fötts i Finland
- kostnader för dyr sjukhusvård (till exempel operation och därmed förknippad eftervård)
- nödvändiga kostnader för reservering av bostäder för de personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. och som inte är kvotflyktingar, till exempel hyror eller elräkningar eller nödvändiga kostnader för möblering av bostaden då reservering av bostaden innan personen/familjen anländer till Finland eller flyttar till kommunen inte har kunnat undvikas (motsvarande ersättning för kvotflyktingar med stöd av 47 a §)
- kostnader orsakade av specialåtgärder inom äldreomsorgen.

Till exempel kostnader för en assistent för ett barn med funktionshinder i småbarnspedagogiken eller den grundläggande utbildningen anses leda till att kommunen ersätts av särskilda skäl.

Helsingfors förvaltningsdomstol avgjorde i sitt beslut av den 19 juni 2017 flera överklaganden som Helsingfors stads social- och hälsovårdsnämnd gjort om fall som avslagits av NTM-centralen i Nyland. I beslutet konstaterade förvaltningsdomstolen att till exempel kostnader som orsakas kommunen för akuta kejsarsnitt, brådskande kejsarsnitt, planerade kejsarsnitt samt förlossning med sugklocka är vanliga kostnader inom hälso- och sjukvård och det är inte fråga om sådana oförutsedda och betydande kostnader av särskilda skäl som måste ersättas till kommunen på basis av 49 § 1 mom. 3 punkten i integrationslagen. I samma beslut ansåg Helsingfors förvaltningsdomstol att också läkarkostnader på flera tusen euro som krävts för lunginflammation, bihåleinflammation, vattkoppor och njurinflammation var vanliga kostnader inom hälso- och sjukvård.

I ett annat beslut av den 19 juni 2017 intog Helsingfors förvaltningsdomstol den ståndpunkten att en bedömning av om ersättning ska beviljas och om det finns särskilda skäl ska grunda sig på en helhetsbedömning, där det bland annat beaktas grunden till kostnaderna, dess natur, beloppet på de kostnader som uppkommit och kommer att uppkomma samt andra faktorer i ärendet i fråga. Med tanke på detta ska ersättning inte schablonmässigt lämnas obetald till exempel enbart grundat på under hur lång tid kostnaderna uppkommit eller på hur stora de är. Förvaltningsdomstolen har också konstaterat att gränsen för betydande kostnader inte kan sättas vid 2 300 euro, utan villkoret att det ska finnas särskilda skäl innebär ett större belopp än så. Förvaltningsdomstolen har dessutom konstaterat att beroende på den bakomliggande orsaken kan behovet av hälso- och sjukvård vara kortvarigt eller långvarigt.

De ovannämnda besluten är inte till sin natur så kallade förhandsavgöranden. I varje enskilt fall ska beaktas den helhetsbedömning enligt ovannämnda grunder som förvaltningsdomstolen nämner.

Ansökan om ersättning för kostnader som baserar sig på 49 § i integrationslagen görs i regionförvaltningens e-tjänst: sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv. NTM-centralens beslut upprättas på blankett tem705 och ansökan om beslutet på blankett tem705a: [ansökan om ersättning för specialkostnader för NTM-centralens beslut](#). Kostnader ersätts **under högst tio år från den första anteckningen om hemkommun i befolkningsdatasystemet.**

5.7 Beslut om specialkostnader och utbetalning

I det beslut om specialkostnader som fattas med stöd av 49 § i integrationslagen (blankett tem705) ska antecknas det datum då den person som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen har fått sin första hemkommun, uppehållstillståndsstatusen och en uppgift om att personen inte är finsk medborgare. I beslutet ska man dessutom specificera de åtgärder som orsakar kostnaderna och om möjligt uppskatta storleken på dem.

För att stödja beslutet ska välfärdsområdet lämna in ett till behandlingen av sjukdomen relaterat intyg eller utlåtande som en läkare eller en yrkesutbildad person inom socialvården utfärdat om skadan eller sjukdomen samt dess art och behandling. Dessutom ska det i intyget eller utlåtandet ingå en bedömning av om skadan eller sjukdomen har uppstått innan den person som omfattas av ersättningarna anlät till Finland eller först under tiden efter ankomsten. Även kommunen ska till stöd för ett beslut om kostnader som avses i 49 § 1 mom. 3 punkten lämna in ett motsvarande utlåtande om behandlingen av sjukdomen, om kommunen ansöker om ett beslut om ersättning av specialkostnader för tjänster som omfattas av dess organiseringsansvar och grundar sig på behov av särskilt stöd på grund av sjukdom eller skada (t.ex. stödtjänster för

organiseringen av skola eller småbarnspedagogik för ett barn med funktionsnedsättning).¹

Till stöd för beslutet krävs inte en vårdplan eller något motsvarande. Planerna ska dock vid behov finnas tillgängliga så att grunderna för ersättningarna kan verifieras.

Välfärdsområdet kan använda en separat ansökningsblankett för att ansöka om beslut om kostnader för tjänster för minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare och för specialkostnader för social- och hälsovård. För andra specialkostnader kan kommunen eller välfärdsområdet ansöka om ett beslut med en separat ansökningsblankett: [Ansökan om ersättning för specialkostnader för NTM-centralens beslut](#) (tem705a). Inloggning förutsätter stark identifiering.

Ersättningstiden för specialkostnader anses börja enligt 44 § 3 mom. i integrationslagen från den första registreringen av hemkommun och pågå under högst tio år. Ersättning kan betalas från datumet i ett avtal som ingåtts eller ett beslut som fattats före utgången av 2022 eller från datumet i ett avtal eller beslut (till exempel det datum då det har börjat uppkomma kostnader för kommunen), och ersättningarna kan betalas retroaktivt i två år bakåt från början av det kalenderår då avtalet ingicks. Avtal som ingåtts innan denna anvisning trädde i kraft kan i enlighet med avtalets längd fortsätta ända tills avtalet upphör.

Om en person som omfattas av ersättningar under den tid avtalet eller beslutet är i kraft får medborgarskap i Finland, ersätts kommunen eller välfärdsområdet inte för kostnader som uppkommit efter att medborgarskapet beviljades.

5.8 Ersättning för återflyttningsbidrag (47 § och 85 §)

Välfärdsområdet kan betala skäliga rese- och flyttkostnader till en person som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen och som frivilligt i annat än tillfälligt syfte återvänder till sitt hem- eller utreseland.

Dessutom kan välfärdsområdet betala ett återflyttningsbidrag som motsvarar beloppet av utkomststödets grunddel till en person under högst två månader och till en familj under högst fyra månader.

Förutsättningen för att få återflyttningsbidrag är att personen i annat än tillfälligt syfte flyttar bort från landet. Detta ska bevisas till exempel med en sådan flyttningsanmälan till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och till Folkpensionsanstalten av vilken framgår att flytten och vistelsen utomlands är stadigvarande.

Ersättning för rese- och flyttkostnader samt återflyttningsbidrag beviljas på ansökan av det välfärdsområde inom vars område personen i fråga är bosatt.

¹ lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården 559/1994

Välfrädsområdet ersätts för kostnaderna för stödjande av den återflyttning som avses i 85 §. Kommuner kan ännu 2023 och 2024 ansöka om ersättningar för kostnader som de haft före utgången av 2022.

6 Ersättning för kostnader för personer som kommer från det forna sovjetunionens territorium (51 §)

Ersättning betalas för en person som flyttat till Finland från det forna Sovjetunionens territorium och beviljats uppehållstillstånd enligt 48 § i utlänningslagen samt en person som fått uppehållstillstånd enligt 49 § 1 mom. 1 punkten i utlänningslagen och som själv har varit finsk medborgare eller om åtminstone den ena av hans eller hennes föräldrar eller en av hans eller hennes mor- eller farföräldrar är eller har varit infödd finsk medborgare, samt en sådan persons familjemedlem som har flyttat till Finland.

Ingermanländarnas återflyttningssystem upphörde den 1 juli 2016 och därför är de kostnader som ersätts med stöd av 51 § i integrationslagen en kostnadspost som kommer att falla bort.

Folkpensionsanstalten betalar kostnaderna för det grundläggande utkomststödet. Välfrädsområdet betalar det förebyggande och kompletterande utkomststödet. Kommuner kan dock ännu 2023 och 2024 ansöka om ersättningar retroaktivt för kostnader som de haft före utgången av 2022.

Språktjänster som de personer som avses 48 § och 49 § 1 mom. 1 punkten i utlänningslagen och som kommer från det forna Sovjetunionens territorium behöver **ersätts inte av statens medel**. Men om välfrädsområdet bedömer att språktjänsterna är nödvändiga för att personen ska klara sig på egen hand och integreras på det sätt som avses i lagen om utkomststöd ska kostnaderna ersättas av staten. De språktjänster som kan komma i fråga är till exempel nödvändiga tolk- och översättningstjänster vid användning av tjänster inom social- och hälsovård.

Staten ersätter välfrädsområdet för kostnaderna för språktjänster som betalas i form av utkomststöd **för en tid på högst sex månader** från och med det att återflyttarens första hemkommun registrerades i befolkningsdatasystemet. Ersättningarna ska sökas särskilt specificerade för varje kund. Tolkcentralernas avgiftsfria tjänster kan inte erbjudas återflyttare, utan tolkcentralerna fakturerar välfrädsområdet för tjänsterna och välfrädsområdet ska ansöka om ersättningarna i efterhand.

Till ett välfrädsområde kan dessutom **för högst fem år** betalas ersättning för betydande kostnader som föranletts av ordnandet av långvarig social- och hälsovård på grund av en persons sjukdom eller skada. NTM-centralen och kommunen har avtalat om ersättning för kostnaderna och avtalet överförts till välfrädsområdet 1.1.2023. Välfrädsområdet ansöker om ersättning för kostnaderna i regionförvaltningens e-tjänst, sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv. Till ansökan bifogas i tillämpliga delar samma information som för en flykting.

Om ett välfärdsområde ordnar utkomsten för en person av den anledningen att han eller hon på grund av sin migrationsstatus inte kan få pension eller den är otillräcklig eller någon annan socialskyddsförmån, kan kommunens eller välfärdsområdets kostnader för detta ersättas för en tid av **högst fem år** från och med det att personens första hemkommun registrerades i befolkningsdatasystemet. Välfärdsområdet ansöker om ersättning för dessa kostnader i regionförvaltningens e-tjänst, sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv (bifogad blankett tem708).

Kommuner kan ännu 2023 och 2024 ansöka om ersättningar för kostnader som de haft före utgången av 2022.

7 Ersättning för kostnader för personer som deltagit som frivilliga i krigen (52 §)

NTM-centralen och välfärdsområdet kan avtala om ersättning för kostnaderna för ankomstgranskning av hälsotillståndet samt för boende, tryggnad av försörjningen och ordnande av social- och hälsovård i fråga om personer från det forna Sovjetunionens territorium vilka deltog som frivilliga i Finlands krig åren 1939–1945 samt deras makar. Kostnaderna som ersätts på basis av 52 § i integrationslagen är en kostnadspost som kommer att falla bort.

Kostnaderna ersätts för hela den tid som de personer som avses är bosatta i Finland.

Kommuner kan ännu 2023 och 2024 ansöka om ersättningar för kostnader som de haft före utgången av 2022.

NTM-centralen och kommunen har avtalat om ersättning för kostnaderna och avtalet överförs till välfärdsområdet 1.1.2023. Välfärdsområdet ansöker om ersättning för kostnaderna görs i regionförvaltningens e-tjänst, sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv. Till ansökan bifogas i tillämpliga delar samma information som för en flykting.

8 Ersättningar för offer för människohandel

8.1 Definition av offer för människohandel som omfattas av ersättningar och ersättningarna till kommuner eller välfärdsområden

En kommun eller ett välfärdsområde kan få kalkylerad ersättning av statens medel för vägledning, rådgivning och annat ordnande av verksamhet som stöder integration för ett offer för människohandel, om personen har beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd på grundval av att han eller hon befinner sig i en särskilt utsatt ställning (52 a § 2 mom. i utlänningslagen) eller på grundval av två års oavbruten vistelse i landet (54 § 5 mom. i utlänningslagen) eller personen i stället för uppehållstillstånd för offer för människohandel får internationellt skydd som avses i utlänningslagen eller beviljats uppehållstillstånd på basis av 51 eller 52 § i utlänningslagen efter att han eller hon har ansökt om internationellt skydd. Därutöver kan kommunen eller välfärdsområdet för ett offer för människohandel som har ett sådant uppehållstillstånd få även de andra

ersättningarna som nämns i 46, 47, 47 a och 48–50 § i integrationslagen.

Kommunen eller välfärdsområdet kan också i enlighet med 53 § i integrationslagen få ersättning för kostnader för åtgärder och tjänster som ordnas på grund av specialbehov hos ett offer för människohandel i anslutning till personens ställning som offer, oavsett vilket uppehållstillstånd personen har och även om han eller hon är finsk medborgare. En förutsättning är dock att offret för människohandel är en person som avses i 4 kap. i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) och som omfattas av hjälpsystemet för offer för människohandel. En person för vars del det har gjorts en framställning om upptagning i hjälpsystemet ska upptas i systemet, om personen med hänsyn till omständigheterna kan bedömas vara offer för ett människohandelsbrott och han eller hon behöver hjälpinsatser. En person som bistår vid utredningen av ett människohandelsbrott kan upptas i hjälpsystemet, om han eller hon behöver särskild hjälp. I hjälpsystemet kan dessutom upptas ett barn till de personer som nämns ovan och som upptagits i hjälpsystemet, om barnet befinner sig i Finland. I och med detta omfattas också ett barn till ett offer för människohandel av de ersättningar som anges i punkt 8.2. Beslut om upptagning i hjälpsystemet för offer för människohandel fattas av Joutseno förläggning, som administrerar hjälpsystemet för offer för människohandel i Finland.

8.2 Ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel (53 §)

Enligt 53 § i integrationslagen ersätts en kommun eller ett välfärdsområde för kostnader som orsakas av hälso- och socialvårdstjänster som ordnas på grund av specialbehov till följd av en persons ställning som offer för människohandel enligt 4 kap. i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel, tolkning, skyddet av personens säkerhet och andra åtgärder och tjänster som ordnas på grund av specialbehov i anslutning till personens ställning som offer.

Kommunen eller välfärdsområdet ersätts för kostnader för åtgärder och tjänster som ordnas på grund av specialbehov hos **en person som upptagits i hjälpsystemet för offer för människohandel** och som hänför sig till personens ställning som offer. På basis av 53 § i integrationslagen ersätts välfärdsområdet och kommunen också för kostnader för tjänster som ordnas på grund av specialbehov till följd av en persons ställning som offer för de offer för människohandel (2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen) för vilka de får kalkylerad ersättning eller andra ersättningar till den del dessa kostnader inte ingår i de kalkylerade ersättningarna eller inte är de andra kostnader som anges i 46, 47, 47 a eller 48–50 § i integrationslagen. Om offret för människohandel också hör till de personer som avses i 2 § 2 eller 3 mom. i integrationslagen och har rätt till ersättning enligt 46, 47, 47 a eller 48–50 §, ska man ansöka om denna ersättning i första hand.

Vanliga tjänster inom social- och hälsovården och förebyggande barnskyddsarbete i enlighet med barnskyddslagen ingår i den

verksamhet som omfattas av statsandelssystemet, om inte något annat bestämts och om denna verksamhet inte kan finansieras med stöd av 53 § i integrationslagen, det vill säga om åtgärderna inte kan anses bero på personens ställning som offer för människohandel. I enlighet med 3 a § i barnskyddslagen ingår i barnskyddets förebyggande arbete sådant stöd och särskilt stöd som ges till exempel inom undervisning, ungdomsarbete och dagvård, vid rådgivningsbyråerna för mödravård och barnavård samt inom annan social- och hälsovård.

Specialbehov hos ett offer för människohandel kan bero på offrets psykiska och fysiska hälsotillstånd eller så kan offret för människohandel ha många slags behov som orsakats av människohandeln/utnyttjande. De kostnader som ersätts kan anses vara orsakade av att personen blivit offer för människohandel. Vårdsområdet och kommunen kan ordna tjänster för offer för människohandel som egen verksamhet eller som köptjänst. Hjälpåtgärder ordnas utgående från behovet av individuellt stöd hos offret för människohandel.

Med stöd av 53 § integrationslagen kan kostnader ersättas till kommunen eller vårdsområdet i enlighet med de tjänster som de ansvarar för att anordna för till exempel (**listan är inte uttömmande**):

- Särskilt för psykologiskt eller psykoterapeutiskt stöd som motsvarar behoven hos en person som blivit offer för människohandel, såsom traumapsykoterapi och tolkning som behövs i samband med den (inklusive specialiserad psykoterapitolkning) och besök hos läkare eller psykiater för att bedöma behovet av psykoterapeutisk vård.
- Specialarrangemang i samband med boende, inkvartering och dess säkerhet.
 - Bortflyttning från gärningsmannen eller från en bostad som är bunden till denne till krisinkvartering, kortvarig nödinkvartering, såsom ett hotell eller ett vandrarhem eller någon annan inkvarteringstjänst, flyttning till en annan ort
 - Åtgärder i anslutning till säkerhetsarrangemang för bostaden eller boendet
 - Stödbostad/stödboende och handledning i anslutning till det
- Byte av namn och personbeteckning samt ändring av utseendet inom rimliga gränser
- Kostnader för hälso- och sjukvård till följd av situationen för offret för människohandel
- Kostnader i enlighet med barnskyddslagen
- Kostnader för vård utom hemmet, såsom kostnader som uppstår när barnet besöker någon som har rätt att ha barnet hos sig, kostnader i samband med umgängesrätt (resor, övernattnings), kostnader för upprätthållande av kontakter
- Kostnader för specialdagvård till den del de överstiger kostnaderna för basdagvården
- Tolkning och översättning
- Åtgärder i anslutning till tryggt frivilligt återvändande

- För bedömning av offrets psykiska tillstånd och utlåtande om det för förundersökning och domstolsbehandling och för ansökan som gäller ersättningsanspråk
- Vid behov särskilda individuella stödtjänster för integration i samhället, såsom språkkurser och information om det finländska samhället, för dem som överskridit integrationstiden
- Bedömning av servicebehov och hänvisning till tjänster i anslutning till personernas ställning som offer för människohandel
- Skäliga rese- och återflyttningskostnader, om inte offret för människohandel är en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom., i vilket fall de skulle få ersättning enligt 85 §.

Tidpunkten för betalningen av ersättning bestäms enligt 44 § § i integrationslagen, när offret för människohandel också är en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. integrationslagen (52 a §, 54 § 4 mom. i utlänningslagen, får internationellt skydd eller har beviljats uppehållstillstånd på grundval av 51 eller 52 § i utlänningslagen efter att han eller hon ansökt om internationellt skydd).

Om offret för människohandel inte är en person som anges i 2 § 2 eller 3 mom. i integrationslagen, det vill säga en person som med hänsyn till omständigheterna kan anses vara offer för människohandel eller som behöver särskild hjälp när ett människohandelsbrott utreds, kan ersättningen betalas från och med det att föreståndaren för förläggningen i Joutseno har fattat ett beslut om att uppta personen i hjälpsystemet (beslut i enlighet med 36 § i lagen om mottagande av asylsökande om att börja tillämpa bestämmelserna om hjälp). Ersättningstiden börjar löpa då förläggningen i Joutseno fattat sitt beslut.

Kommuner kan ännu 2023 och 2024 ansöka om ersättningar för kostnader som de haft före utgången av 2022.

8.3 Ansökan om och beviljande av ersättning

Ersättning för kostnader för tjänster eller åtgärder som tillhandahålls på grund av specialbehov i anslutning till en persons ställning som offer för människohandel ansöks hos UF-centret. Innan kommunen eller välfärdsområdet ansöker om ersättningen ska de be att NTM-centralen begär ett utlåtande av föreståndaren för Joutseno förläggning, som sörjer för hjälpen till offer för människohandel, om huruvida de kostnader för vilka ersättning söks härrör från tillhandahållandet av åtgärder och tjänster på grund av personens ställning som offer för människohandel. När NTM-centralen begär utlåtande ska centralen i begäran om utlåtande koncist anteckna de tjänster som nämns i ersättningsansökan och övriga nödvändiga uppgifter som centralen har fått av kommunen eller välfärdsområdet. Föreståndaren för Joutseno förläggning yttrar sig i ärendet på basis av den begäran om utlåtande som NTM-centralen lämnat. När NTM-centralen fått utlåtandet ska centralen föra in det i ärendehanteringssystemet USPA. Därefter lämnar kommunen eller välfärdsområdet en ansökan om utbetalning till UF-centret, som

sedan vid ersättningsbehandlingen kontrollerar utlåtandet från Joutseno förläggning i ärendehanteringssystemet.

Enligt 54 § i integrationslagen ska kommunen ansöka om ersättning genom en ansökan hos UF-centret inom två år från det att det kalenderår gått ut under vilket den verksamhet för vilken ersättning söks har ägt rum.

I ansökan ska det tydligt antecknas de åtgärder och kostnader för vilka ersättning söks. Ansökan om ersättningar görs i regionförvaltningens e-tjänst: sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv.

9 Anvisningens ikraftträdande

Anvisningen gäller från och med den 1 januari 2023. Vissa av ändringarna, som nämns särskilt, träder i kraft den 1 mars 2023 och gäller tills vidare.

(Dokumentet är elektroniskt signerat.)

Anna Bruun
Konsultativ tjänsteman

Mira Sinkkonen
Ledande sakkunnig

VN/32627/2022-TEM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: